

Deze zomer was er een grote overzichtstentoonstelling van het werk van lebele Abel in Den Haag en verscheen het boek "lebele Abel, Talks about Mind over Matter" in een Nederlandstalige uitgave. lebele Abel is kunstenaar, schrijft muziek en is onafhankelijk onderzoeker. In samenwerking met internationaal toonaangevende wetenschappers en pioniers uit de praktijk van bewustzijns onderzoek (zie bijschrift) ontwerpt hij systemen om te onderzoeken of bewustzijn een directe invloed heeft op materie. Door gebruik te maken van principes uit de kwantummechanica, de parapsychologie en het onderzoek naar biofotonen laat lebele Abel beelden en muziek ontstaan die corresponderen met bewuste intenties.

Overzichtstentoonstelling van het werk van lebele Abel (2008-2009)
 "Nature and the law of consciousness", Pulchri Studio, Den Haag.
 Augustus/september 2009

Talks about *Mind over Matter*

Het werk van Iebele staat niet op zichzelf. De laatste decennia is er een brede maatschappelijke verschuiving gaande waarin het materialistische, mechanische wereldbeeld van de vorige eeuw plaats maakt voor de spirituele dimensies waarin ons bewustzijn centraal staat. De verstrengeling van bewustzijn en werkelijkheid roept vragen op die sinds de Oudheid worden gesteld in kunst en wetenschap. Iebele Abel gebruikt de technologie en wetenschap van onze tijd om deze vragen opnieuw te stellen in zijn kunst. In dit artikel een aantal bewerkte fragmenten uit de inleiding van zijn boek.

In de *Tabula Smaragdina*, een van de meest invloedrijke teksten uit de alchemie wordt gezegd: "Wat lager is, is zoals wat hoger is, en wat hoger is, is zoals wat lager is." Deze zin wordt toegeschreven aan Hermes Trismegistus, en is in zijn meer oorspronkelijke vorm duizenden jaren oud:

Er is niets waarin God niet woont, want waar de hemel is, daar is God ook, en waar de wereld is, daar is de hemel ook. Ik denk dat God in de hemel is en de hemel in de wereld.

Maar, en dat is de vraag die in dit boek aan de orde komt, zijn de fysieke en geestelijke realiteit werkelijk onlosmakelijk met elkaar verbonden? En als dit zo is, waarom ervaren we dan een verschil tussen de geestelijke wereld en de zintuiglijk waarneembare werkelijkheid?

Werkelijkheid, waarneming en bewustzijn zijn op een raadselachtige manier met elkaar verstrengeld. We zijn gewend geraakt aan het idee dat alles in het leven voldoet aan de wetten van oorzaak en gevolg. Maar niet alle ervaringen en waarnemingen passen in

het causale wereldbeeld. De exacte wetenschappen stuiten momenteel op vraagstukken die oorzaak en gevolg een stuk minder vanzelfsprekend maken dan lang gedacht werd. Ook in de kunst zijn oorzaak en gevolg beslist niet vanzelfsprekend. De bron van inspiratie is vaak een mysterie, en ook de inzichten die worden opgedaan tijdens het creatieve proces laten zich niet eenvoudig duiden. Kunst ontstaat door waarnemen en het denken over waarneming. Kunst verschilt in die zin niet wezenlijk van de wetenschap. In beide disciplines stelt de waarneming en het denken hierover steeds nieuwe vragen. Vragen die zich, zo lijkt het, nooit volledig laten beantwoorden. Zodra een nieuw standpunt, een nieuw perspectief wordt ingenomen verandert ook de waarneming en de reflectie hierop. De werkelijkheid zoals wij die ervaren ligt blijkbaar niet vast, hoezeer we ook proberen structuren en wetmatigheden te ontwaren in zowel onze waarnemingen als onze reactie hierop. Het onderzoeken van onze werkelijkheid, of dit nu in kunst, wetenschap of in het dagelijkse leven gebeurt, lijkt op een eeuwigdurend spel waarin iedere aanname op zeker moment plaatsmaakt voor een andere. En misschien, en ook dit is een mogelijkheid die in dit boek aan de orde komt, bestaat de fysieke werkelijkheid slechts dankzij de voorstelling die we er zelf van maken. Zijn wij *co-creators* van de wereld waarin wij leven? In de filosofie bestaat deze gedachte al sinds de Oudheid:

Tat: "Is er dan toch een echte werkelijkheid op aarde, Vader?"

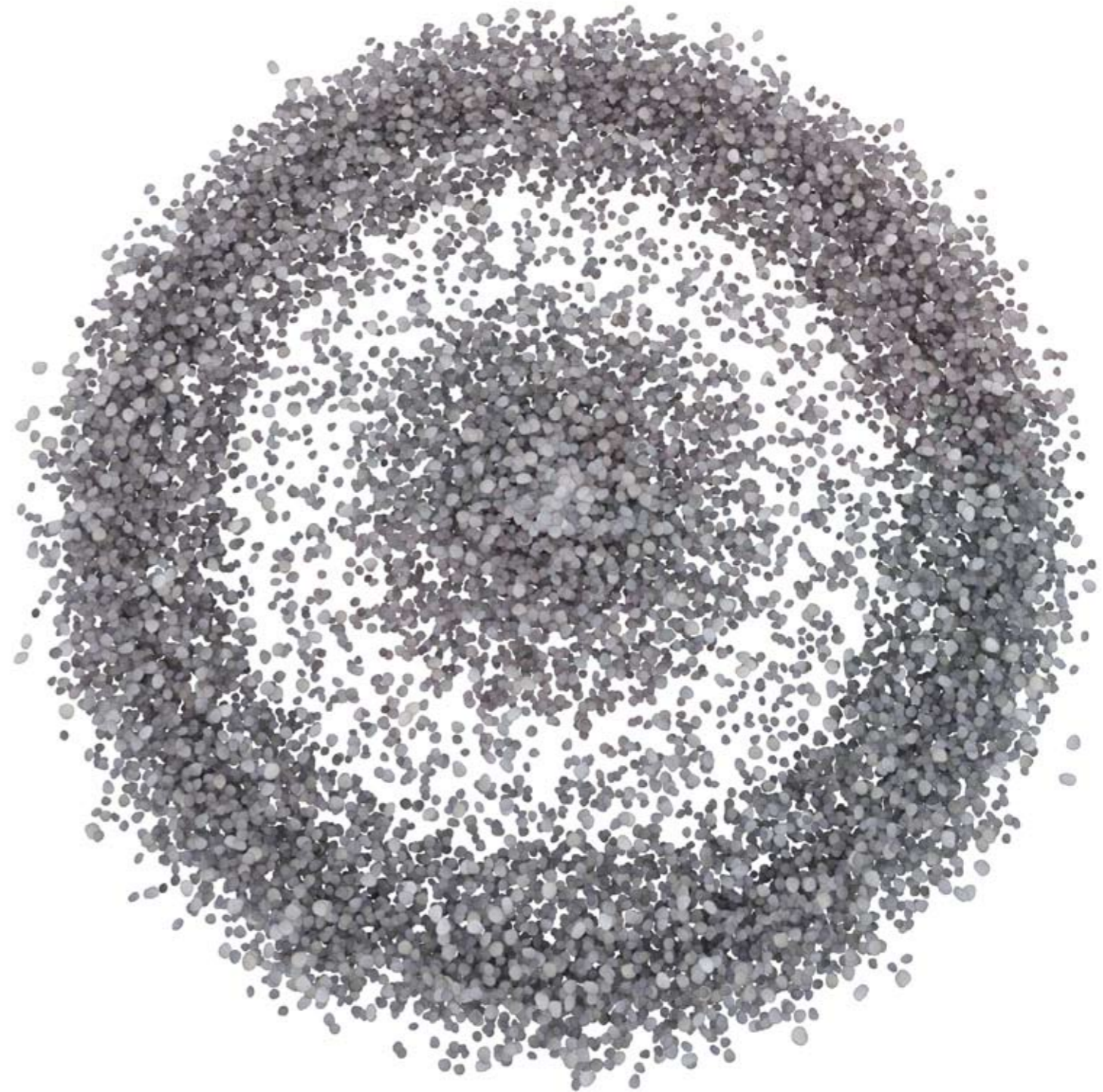
Hermes: "Je vergist je mijn jongen. Nergens op aarde, is er een ware werkelijkheid en die kan er ook niet zijn, maar wel kunnen sommige mensen zich er een voorstelling van maken, namelijk degenen aan wie het

God het vermogen heeft gegeven hem te aanschouwen."

Teksten als deze hebben vandaag de dag nog niets aan actualiteit verloren. Sterker nog, de laatste decennia lijkt er een groeiende beweging te ontstaan waarin mensen zich opnieuw bezinnen op de betekenis die de oeroude kennis van Hermes in hun leven kan hebben.

We hebben een periode van enkele eeuwen achter de rug waarin de wetenschap heeft geprobeerd de realiteit waarin we leven deterministisch te beschrijven. Dit heeft een materialistisch, causaal model opgeleverd waarin alles in het leven wordt beschreven als oorzaak en gevolg. In dit model was er steeds minder plaats voor een God, omdat er werd gezocht naar een theoretisch kader waarin we als mensen alles zouden begrijpen op een concrete tastbare manier. Een concept als 'God' is in zo'n model te vaag, en verdween daarom langzaam maar volledig uit het wetenschappelijk denken. God, en daarmee het geestelijke leven, leek een historisch begrip te worden.

Maar niet alles in de wereld bleek te verlopen volgens de wetten van oorzaak en gevolg. De kwantumfysica introduceerde aan het begin van de vorige eeuw het idee dat iets pas bestaat wanneer het wordt waargenomen. Ander wetenschappelijk onderzoek bracht aan het licht dat het menselijk bewustzijn in staat lijkt te zijn 'buitenzintuiglijke' waarnemingen te doen. Streng gecontroleerde experimenten met psychokinese, de rechtstreekse invloed van het bewustzijn op materiële processen buiten het menselijk lichaam om, lieten zien dat de fysieke realiteit en het bewustzijn een onderlinge relatie lijken te hebben.

Deviation from a standard distribution, from the series Mind over Matter.

Psychokinetics experiment #8, third sample

Iebele Abel, 2008, giclée print on dibont, 112x112 cm

De binnenste hoop stenen is een simulatie van een zogenaamde 'normale verdeling', te vergelijken met de manier waarop in de natuur patronen ontstaan op basis van zuiver toeval. Deze simulatie werd uitgevoerd door middel van een toevalsgenerator op basis van een kwantumproces. De buitenste cirkel in deze simulatie ontstond terwijl Iebele de krachtige intentie had de normale verdeling in het kwantumproces te beïnvloeden. Iebele Abel noemt de beelden uit zijn serie Mind over Matter (2008) 'bevroren momenten van verhoogde inspiratie.'

Auteur: Iebele Abel

Tegenwoordig wordt de uitdrukking *Mind over Matter* veel gebruikt voor het idee dat het bewustzijn onlosmakelijk verbonden is met de fysieke werkelijkheid om ons heen en vice versa. De ware aard van deze verbondenheid tussen bewustzijn en materie is een mysterie; een mysterie met een enorme aantrekkingskracht. Hoe onbegrepen dit mysterie ook blijft van de oudheid tot nu, mensen lijken dit mysterie te ervaren als een intuïtieve *zekerheid*, waarbij de bevindingen van de wetenschap die deze zekerheid ondersteunen momenteel van harte worden aangegrepen. Waarom? Is *Mind over Matter* de moderne metafoor geworden om te praten over wat vroeger 'God' was?

Hoe ontastbaar en verborgen dit mysterie ook is, om erover te kunnen praten hebben we woorden nodig, begrippen die naar dit mysterie wijzen. Naast woorden zijn er in de loop van de geschiedenis altijd symbolen en beelden gebruikt om het goddelijke, het mysterie tot uitdrukking te brengen. Of dit nu beelden zijn van de Egyptische Ra, het Griekse pantheon of de lijdende Christus, ze dienden voor de mens allemaal om het menselijk leven ten overstaan van het levensmysterie in al zijn complexiteit tot uiting te brengen: in devotie, woede, wijsheid of wanhoop. Ik heb mijzelf de laatste jaren de vraag gesteld: "Wat zijn de symbolen en de beelden die in onze tijd verwijzen naar het levensmysterie?"

Ons denken kan niet bestaan zonder beelden. Ook het moderne denken in termen van *Mind over Matter* kan dat niet. Onze taal gebruikt beelden die verwijzen naar de tastbare werkelijkheid – de werkelijkheid zoals wij die ervaren. Om te komen tot beelden die iets van de mysterieuze verstrengeling

van bewustzijn en de fysieke realiteit kunnen laten zien, heb ik de technologieën en methoden uit de moderne wetenschap gebruikt om dit te onderzoeken. Ik heb ze mijn atelier binnen gehaald: kwantumfysica, parapsychologie en meer recent de moleculaire microbiologie (met name biofotonen onderzoek). Sinds een aantal jaren probeer ik met deze middelen tot beelden en muziek te komen; beelden en muziek die uitdrukking geven aan de verstrengeling van bewustzijn en materie. Het lijkt zo te zijn dat bewustzijn buiten de reeds bekende natuurkundige wetmatigheden om een zekere invloed uitoefent op fysieke processen. Dergelijke waarnemingen zijn vooralsnog onbegrepen en roepen grote vragen op over de werkelijkheid waarin we leven. In mijn kunst probeer ik dergelijke waarnemingen tastbaar te maken *en ze te plaatsen* in de context van spiritualiteitsbeleving.

Toen ik in 2008 voor het eerst mijn serie werken *Mind over Matter* tentoonstelde tijdens een bescheiden expositie in Den Haag, had ik geen enkel vermoeden hoezeer de behoefte leefde bij het publiek om spirituele beleving door middel van beelden te verbinden met de moderne inzichten in de wetenschap. Sindsdien is mij regelmatig gevraagd naar een boek met mijn kunstwerken waarin het achterliggende idee uit de doeken wordt gedaan. Ik heb geprobeerd deze op papier te zetten. Maar hoe vertel je over het grote niet weten, wat natuurlijk de feitelijke grond is van mijn onderzoek naar bewustzijn.

Tijdens het schrijven van die teksten werd duidelijk dat mijn werk niet kan bestaan zonder dialoog met anderen. Bewustzijn ervaar je in de wisselwerking met de fysieke werkelijkheid, maar nog veel sterker in de

wisselwerking met anderen. Daarom besloot ik dat een boek over mijn werk moest bestaan uit gesprekken met de mensen met wie ik samenwerk, of die ik naar aanleiding van mijn werk ben tegengekomen. Uit al deze gesprekken blijkt dat er verschillende invalshoeken zijn om vragen rondom bewustzijn en materiële werkelijkheid te benaderen.

Hoe verschillend ook, uit alle gesprekken komt een raadselachtig verband naar voren tussen ons bewustzijn en de wereld waarin we leven. Hoe dieper we tot dit alles willen doordringen, hoe groter het mysterie lijkt te worden. Het mysterie is misschien te naderen, maar uiteindelijk schieten woorden en beelden te kort. Toch ervaren we in dit naderen van het mysterie een zekere aanwezigheid, iets dat niet benoembaar is maar wel ervaren wordt. Precies zoals Tat na alle verhandelingen van zijn vader zegt:

Ik begrijp het Vader, ik begrijp het: wat niet in woorden kan worden uitgedrukt, dat is God! ◀

Experimental setup in lebele Abel's studio.

The woman listens to music which is instantly generated by a system that transforms noise signals from a quantum based random event generator into meditative music (2009).

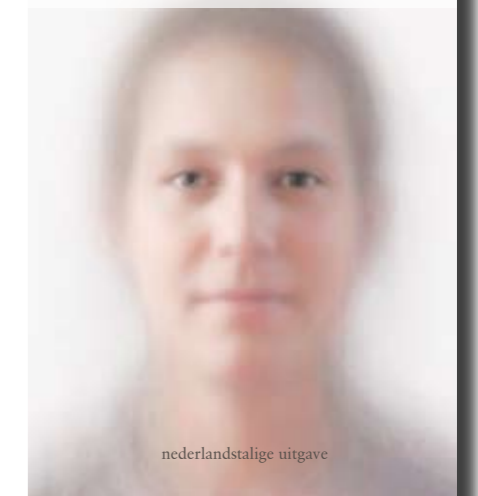
lebele Abel (Stadskanaal, 1969) woont en werkt in Den Haag. Hij geeft lezingen en workshops over spiritualiteit, kunst en wetenschap, vaak met een experimentele inslag waarbij zijn beelden en muziek en de interactie met het publiek een belangrijke rol spelen. Waarneming, bewustzijn en de emancipatie van spiritualiteit zijn de centrale thema's in zijn werk. Hij schreef de Nederlandse bewerking van *De Universele Wetten van Kosmisch Bewustzijn* en realiseerde de uitgave van de oorspronkelijke versie van *The Cosmic Laws of Cosmic Awareness*; teksten die vanaf de jaren 70 en 80 in de Verenigde Staten de weg voorbereidden voor talloze spirituele bewegingen. Hij onderzocht de invloed van geluid op bewustzijn in zijn cd's *Body in Resonance* en *13 Moon Music*. Sinds 2007 werkt hij samen met internationale onderzoekers om de artistieke uitdrukkingsvormen te verkennen van de mogelijke invloed die bewustzijn op materie heeft.

lebele Abel, *Talks About Mind over Matter*.

lebele Abel in gesprek met prof. dr. Dick Bierman, fysicus en emeritus hoogleraar Bijzondere ervaringen (Universiteit van Amsterdam); dr. Brenda Dunne, psycholoog en directeur International Consciousness Research Laboratories, Princeton; prof. dr. Hans Gerding, hoogleraar filosofie (Leidse Universiteit) en directeur van het Parapsychologisch Instituut, Utrecht; prof. dr. Robert Jahn, kwantumfysicus (NASA) en oprichter Princeton Engineering Anomalies Research Laboratories (Princeton University); dr. Roger Nelson, psycholoog en initiatiefnemer van het Global Consciousness Project; Peter van Kan, musicus en meditatieleraar; Tijn Touber, auteur van *Spoedcursus Verlichting*; dr. Roeland van Wijk, moleculair celbioloog en vicepresident van het Institute of Biophysics, Duitsland.

Ned. uitgave, Elmtree & Waters Publishers
ISBN 978-90-79735-04-4
176 p | full-color afbeeldingen | € 24,95

lebele Abel
Talks about Mind over Matter

nederlandstalige uitgave